

Miért éppen AZnavour?

Urartu-bemutató a sanzonkirály életéről

Charles Aznavour a francia sanzon koronázatlan királya. Élő legenda, hiszen nemcsak több mint ezer dal szerzőjeként és előadójaként, de a francia filmes újhullám egyik legnagyobb színész sztárjaként is ismert. Budapesten is számos alkalommal járt, s mint a világ legismertebb örménye kapcsolata is van a magyarországi örmény diaszpórával. Innen már csak egy lépés, hogy a budapesti örmény nemzetiségi színház (mely az ókori Urartu királyság nevét viseli) bemutatta a genocídiumot túlélő Aznavourian család leszármazottjának életéről szóló színdarabot. A tavaly alapított intézmény pont egy éve, Aznavour kilencvenedik születésnapján tűzte műsorára a zenés játékot, és komoly sikert aratott vele. Budapesten és számos vidéki városban is telt házas, vastapsos előadásokon találkozhatott vele a közönség.

Kevesen tudják, hogy Elvis után Aznavour adta el a világon a legtöbb hanglemezt. Hangja és örökzöldjei a mai negyven fölöttiek egész fiatalkorát végigkísérte. A darab író-rendezője és egyben az Urartu Örmény Színház igazgatója, Diramerján Artin nemcsak azért választotta Aznavourt, mert évtizedekkel ezelőtt személyesen is találkozhatott vele Budapesten, hanem azért is, mert az általa képviselt műfajt közelinek érzi magához. „A sanzon olyan, mint a rap. A szövegcentrikusság, szlengesség, őszinteség szempontjából rokon műfajok” – fogalmazta meg egy korábbi interjúban a színház vezetője. Mindkettőt meghatározzák azok a szinte beszélve énekelt részek, melyeknek hatalmas a kifejezőerejük. Aznavour egyébként is egy profán sanzonénekes. Nyersen, szókimondóan fogalmazó előadó, aki ezzel

a stílussal képes volt megújítani az egyébként addigra éppen fáradni látszó francia sanzont. Egy csapásra nemzeti ikonná vált. Ő a francia sanzon jelenlegi királya, és kilencvenévesen még koncertezik. Születésnapján éppen Berlinben lép fel, és fiatalokat megszégyenítő módon énekel végig kétórás koncerteket. Igazi profi, koncertjeinek minden részlete tökéletesen kidolgozott, mégsem adja elő ugyanúgy a dalokat. Ezért esett a választás Aznavour személyére, hiszen az ő sorsa, az ügy, amit képvisel, tökéletesen tükrözi az európai diaszpórában élő örmények életét. Beleszületni valamibe, ami a születés pillanatától kezdve természetes közegként és kulturális valóságként vesz körül minket, de a

családon keresztül hozni, nevelni magunkban egy erős érzést, múltat, alaphangulatot, mentalitást, ami csak az örményekre jellemző. Bár Aznavour 1924-ben már Párizsban születik, szülei néhány évvel korábban átélték az örmény genocídiumot. Tehát ők megmenekültek a rájuk váró megsemmisítés elől. Ez az élmény őt is érinti, a család sokat be-

szélt róla, így számára is meghatározó minden, ami ezzel kapcsolatos. Egyszer egy interjúban így fogalmazott: Franciaország a hazám, az örménység pedig a hitem. Sok dala szól erről a sajátos érzésről, illetve a genocídiumról. Az *Ils sont tombés* magyar nyelven a darabban is elhangzik.

A darab indulásánál még bizonytalan volt, hogy egyáltalán találnak-e a színház alkotói Aznavour-karaktert Magyarországon, de Baj László érdekes, őrlődő, elemző, szorongó megformálásával ez többé nem volt kérdés. A többi szereplő: Kárász Eszter Edith Piaf-ként nyújt meggyőző alakítást, illetve Tóth András Pierre Roche-ként és a nagyszerű Chévalier-ként lép színpadra, valamint Kovács Olga, aki a gyermek Aznavour anyukáját, illetve egy amerikai bulvárújság-írónt alakít. A zenei rendezést Lukács László zongoraművész vállalta, míg az örmény zenei ízekről David Yengibarian harmonikaművész gondoskodott. Aki jegyet vált, és szerencséje van részt venni az Urartu Színház valamelyik AZnavour-előadásán, az elsősorban szórakozni fog. Átél valamit, aminek során megérezheti ennek a kismagy örménynek a varázslatosságát. Aznavour a dalait egészen eszköztelen módon adja elő, és mégis többezres koncerttermetek tölt meg. Különleges jelenség. Bárhol jár, mindenhol őszinte, megjátszás és képmutatás nélküli szeretet veszi körül. Ezt fogja érezni a közönség is. Sok ismert dal csendül fel, nagy részüket mindenki hallotta már, még ha nem is tudják, hogy a szerzője és az előadója Aznavour. Elég csak mondjuk a *She*-t említeni, amely számos romantikus amerikai film fő zenei témája. Aki nem ismerné az énekest, annak is meglesz az az érzése, hogy ó, hát ez is Aznavour? De hisz ezt úgy szeretem!

Aznavour idős kora ellenére jelenleg is az UNESCO utazó nagyköveteként teljesíti küldetését: világszerte tényként elismertetni az örmény genocídiumot, és az örménység ügyét képviselni, olyan tragikus történésekkor, mint például az 1988-as örmény földrengés, amelyben hetvenezer örmény halt meg, köztük rengeteg gyermek.

Az Urartu Színház AZnavour című előadása legközelebb Budapesten a nyári szünetet követően, szeptember 26-án látható az Arany10 színháztermében. Képeink a májusi előadáson készültek.

Diramerján Artin